

Bréfa- og málasafn 1966, seinni hluti

Bjarni Benediktsson – Stjórnmal – Forsætisráðherra – Bréf – Jón Ísberg – Dr. A. Wiederkehr – Kristján Eldjárn – Ingibjörg Jónsson – Bjarni M. Gíslason – Magnús Scheving Thorsteinsson – Jóhann Hafstein – Þ. Helgi Eyjólfsson – Jónas Pétursson – Rafvæðing sveita – Fiskafli í tonnum 1931-1965 – Nafnbirtingar

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360

Stjórnmalamaðurinn

Askja 2-33, Örk 1

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

4. janúar 1966.

Hr. sýslumaður
 Jón Ísberg,
 Blönduósi.

Góði vinur.

Ég þakka bréf þitt 27. desember s.l.

Erindi þitt um fjárhagsaðstoð vegna verzlunarfélags á Blönduósi var lagt fyrir miðstjórnarfund í dag, og taldi hún ekki fært að verða við því, þegar af þeirri ástæðu að flokkurinn hefir ekki yfir að ráða fé í þessu skyni.

Miðstjórnin skilur hins vegar vel þá erfiðleika, sem við er að fást vegna verzlunarfélagsins, og metur mikils þann áhuga, sem lýsti sér í stofnun þess. Þess vegna var samþykkt að bjóða fram að fá endurskoðanda eða sérfróðan mann ykkur til aðstoðar við að ráða fram úr vandamálinu og færi ^{áður} norður til athugunar á málavöxtum. Þessi aðstoð yrði látin í té verzlunarfélaginu að kostnaðarlausu.

Með bestu kveðju,

Reykjavík 19. jan. '66.

Drömi vinur!

Ég þakka þér bréf dags
15. jan., sem ég las með athygli.
Þegar til þess fundi stóð
á minum atvika að halda,
því að þú varst að nema smjör-
líkni af fríkistanum, þegar
þú komst til alvarlegru á
stjórnunarfundi.

Élt er að þetta um veika
indi þín og óska ég þér góts
og skjóts bata um leit og ég
þakka alla vinnu þína þessa og
situr. Þitt er að heilum
þínum vin þessum
Þjánn Benediktsson

Mér er ánægja að veita hr.

stud. pharm. Jóni Björnssyni mín beztu meðmæli.
Hann er nú við nám við lyfja-fræðiskólann í
Kaupmannahöfn og er mér kunnugt um, að hann
stundar nám sitt af kappi. Jón er reglusamur
og duglegur ungur maður, sem hefur unnið traust
mitt við all-náin kynni.

Reykjavík, 18. febrúar 1966.

Jan. 10th. 1966.

My dear friend,
 I write this
 only to say, how sad we
 were to hear about the
 death of your lovely wife.
 We had not heard about
 her sickness and only
 remember her in the prime
 of life, as a charming hostess
 and outstanding representative
 of her great nation. We want
 to express to you our heartfelt
 sympathy. I think indeed often
 about the fine cooperation we had
 when you were here.

Sincerely yours
 Bjarni Benediktsson

The Hon. Richard P. Butrick,
 3032 Dent Place, N.W.,
 Washington 7. D.C.,
 U.S.A.

KONSULAT VON ISLAND
ZÜRICH

ZÜRICH 22, August 22nd, 1966
Talacker 42
Telephon 25 87 54

His Excellency
Bjarni Benediktsson
Prime Minister of Iceland
Grand Hotel Dolder

8032 Zürich

Excellency,

Through His Excellency, Mr. Magnùs V. Magnùsson, Ambassador of Iceland to Switzerland, I have learned that you and Mrs. Benediktsson will be visiting Alusuisse on Thursday through Saturday, August 25/27. I understand that you will be staying at the Grand Hotel Dolder in Zurich on Sunday and Monday, August 28/29 as a "private person".

In my capacity as Honorary Consul of Iceland in Zurich I take the liberty of welcoming you and Mrs. Benediktsson in Zurich, wishing you a pleasant and successful stay in Switzerland. I would feel greatly honoured if I could pay you a short visit at your Hotel Sunday or Monday. Moreover, it would be a great honour and pleasure for my wife and myself, to have you and Mrs. Benediktsson together with Mr. and Mrs. Magnùsson for a small dinner-party on Sunday evening, provided, of course, that circumstances are allowing you to spend the time with us. If it would be more convenient to you, we would also be pleased to arrange for a luncheon on Monday instead of dinner on Sunday.

I shall take the liberty of phoning you on Thursday evening from Locarno, Italian part of Switzerland, where I am presently spending holidays.

Respectfully yours,

Dr. A. Wiederkehr
Consul

ÞJÓÐMINJASAFN ÍSLANDS

Reykjavík, 8. 3. 1966

Ég hef undanfarið átt nokkur bréfaskipti við kunningja minn Helge Refsum dómara. Hann endar síðasta bréf sitt til mín á þessa leið:

"Skulle De treffe min brev-venn gennem mange år, statsminister Bjarni Benediktsson, vil De da overbringe ham min hilsen".

Ég skila þessu hér með, til þess að ekki komi fyrir að ég gleymi því.

Vinsamlegast

Kristján Euljárn

Winnipeg, 9 marz 1966

Bjarni Benediktsson

Forsetisráðherra Íslands

Ósiri minur,

Eg þakka ykkur hjórunum
innilega fyrir hlýjar kveðjur
og árnadaráskir vegna afmalis
míns — og svo bakunnar, lund
og lyðveldi. Þar komu í morgun
og fór ég strax að hugrast
í þar eftir að bláðis komst
í þessum um hádegis. Þar
greinir um Einars Benediktsson
mér til mikillar ánægju. Eg hygg
að Einars Páll hafi dáið hann
mest alla skálda. Klakka til
að lesa meira. Þetta er
dýrmat gröf og met eg hana
mikils en þó sérstaklega
þann hlýhug er þíð sýndur mér
með því að minnast afmalis míns.
Með alúðarkveðjum til ykkar
þín einlæg,
Magnyörg Jónsson

Reykjavík 19. 11. 1966

Kæri Bjarni Benediktsson,

Þetta bréf er algjört einkamál, og bið ég yður að afsaka það. En svo er mál með vexti, að nokkur hætta er á, að við misstígum okkur í handritamálinu.

Fæstum dettur í hug, að nokkur smuga sé eftir fyrir andstæðinga afhendingarinnar eftir dóminn í fyrradag. Nú er aðeins að skilgreina hvað telja beri íslensk handrit og hvað "dansk kultureje" og síðan er málið leyst.

Þótt einkennilegt sé til frásagnar, þá er ekki víst, að þarna séu öll kurl komin til grafar. Ef til vill eiga andstæðingarnir enn eitt skætt vopn í höndum: ORÐALAG.

Vonandi er engin ástæða til að óttast, spurningin er aðeins HVENÆR handritunum verður skipt, og hvort við skiptinguna verður staðið. Af athugunum mínum í Danmörku er mér kunnugt um það, sem öðrum Íslendingum virðist gjörsamlega ókunnugt, að mörg þau handrit, sem talin eru íslensk menningareign, og fjalla um "Íslensk málefni í íslensku landi", verða sennilega innan nokkurra ára talin með einstökum hætti DÖNSK menningareign. Mig hefur grunað það lengi, að dönsku fræðimennirnir væru komnir á þetta spor, og hefur grunurinn styrkt upp á síðkastið. Hin gífurlega harða baratta dönsku fræðimannanna kann að byggjast á forsendum sem engum eru kunnar.

Svo er mál með vexti, að í handritunum er geymdur miklu meiri og margvíslegri fróðleikur en menn hefur yfirleitt órað fyrir til þessa. Tákni goðsagna, mál mynda, talna og ytri atvika, sem ekki eru gagnsæ á ytra borði, hafa ásamt vissri notkun rúna verið notuð til að segja ólíkt meira um fornmenningu vora en almenningur hefur lesið úr handritunum. Meðal annars er Njála eitt víravirki duldra merkinga og rúnagaldurs. Eftir margra ára athuganir get ég borið um það, að handritin eru MIKLU MERKILEGRI en Íslendingar hyggja. Þetta mun yður þykja vægast sagt skrítið orðalag, en þessu er þó nákvæmlega svo farið. Sumar sögurnar, sem virðast íslenskar, með ættartölum og öllu tilheyrandi, eru ekki íslenskar nema í vissum skilningi þess orðs. Njála er til dæmis örugglega til í Danmörku löngu fyrir Íslands byggð. Það eina sem gerist, er, að verkið er STAÐFÆRT á Íslandi. Sjálfsagt munuð þér velta því fyrir yður, hvort mér sé full alvara með þessari staðhæfingu, og fullvissa ég yður um, að svo er. Njála er ekki aðeins til í megindráttum, heldur í ÓLÍKLEGUSTU SMÁATRÍÐUM löngu fyrir Íslands byggð.

Einar Ólafur kemst svo að orði í Mbl í gær (18. 11., s. 10): " Margra ára baratta er þá senn á enda. Ekki svo að skilja, að öllu sé lokið. Enn eru eftir skipti handritanna, ákvörðun í einstökum atriðum um hver handrit skuli koma og hver verða eftir. Þar geta risið upp vandamál, mörg vandamál. En treysta verður því, að úr því leysist. Hitt þykir mér lítilsvert, þó að sjálf afhending handritanna gerist smám saman, á nokkrum árum."

Þessi "nokkru ár" eru 25 talsins.

Reykjavík Laufásveg 62. 15. Júní 1966

Herra forsetisráðherra, dr. jón Bjarni Benediktsson
Reykjavík.

Kæri vinur

Í dag eru 2 ár og einn mánuður síðan ég veiktist og á ég enn langt í land þar til ég verð frískur - ef það þá verður - en þakka má ég fyrir að hafa getað fylgst með. Ég vona því að þú afsakir hve óformlega ég leita til, en ástæðan er þessi:

Mér hefist boðist til eyrna að svo kallað frilistanefnd leggji til að leyftu verði íomflutningur á erlendu sneyðblá. Hefir Daníel sönnu sönnu þegar sent ímáðar málaraðherra Jóhanni Hafstein til máli um að þetta verði ekkert leyft, og rökstutt það í því bréfi nægilega, að ég vona. Þetta bar nokkna brátt að, en nokkur aðrir eru sem ekkert komu fram í bréfi Daníels, eða svo fannst mér, þegar hann las afrit af því í síma, fyrir mig. Ég hefði því bæt við nokkrunum aðrirum við í viðbótargreinargerð við brif Daníels, sem hér með sendist með þessu bréfi, ásamt afriti af fjumfundu bréfi til aðvinnu málaraðherra. Þú og þú afsaka ef um endurtekningu er að ræða.

Ástæðan til þess að ég sýni mér til þín er sú, að ég verð best þakkt til þín, allra manna. Ég svo er önnur ástæða að ég las í þinni ágætu bók „Land og lífsveldi“ - sem ég þakka þér kærlega fyrir - á bls. 71 í ^{þíndi} II ágæta grein sem sýnir að þú hefist á því, sem hér um ræðis, svo glöggum skilning - einn og svo fjölda mörgu öðru.

Eg sendi hér með afrit af nefndu brifi Davíðs
svo og viðbátargerð frá mér við það brif.

Þú og þig svo einn afsökumur á því að ég sýni
mér til þín persónulega með þessi málafni mín og sendi
konu þinni og þér bestu kveðjum og nýjjaóskis okkur Sigríðu

þínum einlegum vinum
Magnús Sel. Þorsteinsson.

f. S.

Eg hvíldi mig þrisvar meðan ég skrifaði þetta, en á því
er sjálfsegt gattur sem ég þú þig. En eldri hafa ég krafte til
þess að breinskrifa viðbátargreiðinguna, en þá hljóps Sigríðu
húdis bagga - eins og með svo margt. Þú segtileggur þetta privat brif,
af þér sýnist svo - á því fer vist best. M. Sel. Þ.

14. janúar 1966

Afrit

Iðnaðarmálaráðherra, Jóhann Hafstein,
Reykjavík.

Við höfum heyrt að svonefnd frílistanefnd hafi lagt til að leyfa bæri innflutning smjörlikis til landsins, annaðhvort nú þegar, eða um næstu áramót.

Þar sem hérlendur smjörlikisiðnaður hefur, að okkar áliti, nokkra sérstöðu í hinu íslenska efnahagskerfi, leyfum við okkur að benda yður á nokkur þau atriði, sem okkur finnst þurfa að hafa í huga, þegar ákvörðun verður tekin um endanlega afgreiðslu þessa máls.

1. Smjörlikisverð hefur verið ákveðið hér á landi af hinu opinbera verðlagseftirliti á þriðja tug ára.

2. Höfuðstóll Afgreiðslu Smjörlikisgerðanna h/f og fyrirtækja þeirra, sem að henni standa, var neikvæður um ca. 7.800.000.00 þann 31. desember 1963, og hjá okkur liggur bréf frá forstjóra KEA dagsett 7. marz 1963, þar sem hann lýsir því yfir að Smjörlikisgerð KEA hafi tapað 80 aurum á hverju kíló smjörlikis undanfarin 10 ár.

3. Þetta of lága smjörlikisverð hefur að sjálfsögðu komið neytendum í landinu til góða og haldið vísitölunni niðri, en skilið fyrirtækin eftir fjárvana og Afgreiðsla Smjörlikisgerðanna h/f skuldar t. d. á þriðja tug milljóna, og er tæpur helmingur skuldanna í erlendri mynt.

4. Núverandi stjórn landsins hefur gert sitt til að bæta úr þessu ástandi með rýmri verðlagningu smjörlikis undanfarin tvö ár en áður tíðkaðist, en það mun að sjálfsögðu taka mörg ár að vinna upp hinn neikvæða höfuðstól fyrirtækjanna og grynna eitthvað á skuldasúpunni.

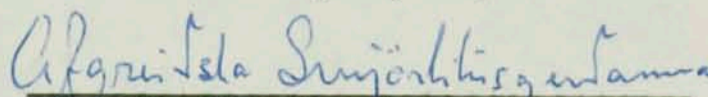
5. Fyrirtæki okkar hóf fyrir rúmu ári síðan framleiðslu „Jurta“-smjörlikis, bæði til að koma til móts við óskir neytenda og svo til að reyna að hressa eitthvað upp á fjárhaginn, enda þótt það kostaði nokkrar milljónir í nýjum vélakaupum. Hafa verðlagsyfirvöldin sýnt meiri lipurð við verðlagningu þess en við verðlagningu venjulegs „vísitölu“-smjörlikis. Hráefni í „Jurta“-smjörlíki eru nú tolluð með 30-60% og þykir okkur óneitanlega dálítið hart, ef leyfður yrði innflutningur erlends smjörlikis, sem tollað er með 70%, til þess að keppa strax á öðru eða þriðja ári við þessa nýju framleiðslu okkar. Fullt viðskiptafrelsi er ágætt, en erfitt getur reynzt að skilja nauðsyn þess

að leyfa erlendum fyrirtækjum, sem búið hafa við eðlilegt verðmyndunarkerfi, að keppa við innlend iðnfyrirtæki, sem mergsogin hafa verið af verðlagsyfirkvöldunum um áratugi, og þá alveg sérstaklega, þegar um eins litla tollvernd er að ræða og í þessu tilfalli.

6. Í sambandi við fullt viðskiptafrelsi og tollvernd leyfum við okkur að benda á að frjáls innflutningur smjörlikis er ekki leyfður milli EFTA ríkja og mun það vera gert til verndar landbúnaði aðildarríkjanna.

Með þakklæti fyrir þá þolinmæði yðar að hafa lesið þetta langa bréf.

Virðingarfyllst,

Davíð Sch. Thorsteinsson.

Viðbótar greinargerð við bréf Davíðs
til iðnaðarmálaráðherra dags. 14. Janúar 1966.

Við kaupum hér mjólkurduft háu verði
en það kostar lítilræði í útlöndum.

Þá erum við skyldar til að kaupa
af rannsóknarstofu Háskólans vitamin
og fylgist rannsóknarstofan nákvæmlega
með, að kaup okkar séu eins og vera
ber samkvæmt framleiðslu okkar.

Ekker "kontrol" verður á hinu útlenda
smjörliki hvað þetta snertir og þaðan
af síður að hægt sé að fylgjast með,
hvað mikið vitaminid kostar hinar
erlendu smjörlikisgerðir í hinum ýmsu
löndum.

Tollur á hráefnum til framleiðslu
smjörlikis er lvergi til nema hér.

Hráefnin kaupa smjörlikisgerðarnar
yfra í heimalöndum sínum, sem öll
hafa margar oluverksmiðjur í hveiju
landi, og er því ekki um neinn toll að
ræða.

Við höfum undanfarin þrjú ár endur-
nýjað og keypt hinar fullkomnu vélar

sem með hinum háu véla tollum hafa
kostað geypriverð.

Það verður því erfitt með afkomu
verksmiðjanna næstu árin, enda þótt ekki
komi til innflutningur á erlendu smjörliki.

Kaupgjald hér á landi er langhæst í
Evrópu og fer síhakkandi, annars eignum
ver á hattu að missa af starfsfólkinu.

Nar kaupgjald hjá oss fjórar milljónir
árið 1965.

Risafyrirlaki ytra eins og t.d. Múilvers o. fl.
þurfa ekki að fjölga um nokkurn mann
þótt þau auki framleiðslu sína um nokkur
hundruð smálestir árlega, auk þess sem þau
hafa margar leiðir til að selja smjörliki
hingað undir verði.

Reynsla er fyrir því að þau svifast einstak
í því efni, enda ná þau því tapi upp þegar
þau eru búin að slátra þeim fimm vaxmegna-
ngu smjörlikisgerðum - tveimur hér í
Reykjavík, tveimur á Akureyri og einni á Ísafirði
sem til eru á Íslandi.

Reykjavík 15. Janúar 1966
Ragnir Sel. Þrosskinnungur

D. HELGI EYJÓLFSSON

Miklubraut 3, R.

- 2 -

REYKJAVÍK, 11. júlí 1966.

I framhaldi af viðtali við yður um þá erfiðleika, sem myndast hafa hjá karlmannafataverksmiðjum í landinu, sendi ég yður hérmeð greinargerð um málið.

Árið 1949 beitti ég mér fyrir, ásamt fleirum, að komið væri á stofn verksmiðjum til karlmannafataframleiðslu. Fjögur fyrirtæki framleiddu þá karlmannaföt klæðskerasaumuð, svonefndan 2. flokk, h.f. Föt, klæðaverzlun Andrésar Andréssonar, Ultima og karlmannafatadeild Gefjunnar. Fóru þau fram á aðstoð ríkisstjórnar og fjárhagsráðs til að setja á stofn fjöldaframleiðslu á verksmiðjuframleiddum karlmannafötum, og buðust til að framleiða fötin fyrir miklu lægra verð heldur en áður hafði þekkt hér á landi, þar sem, eins og áður segir, voru aðeins framleidd karlmannaföt í svonefndum 1. og 2. flokki klæðskerasaumuð.

Ríkisstjórn og gjaldeyrisyfirvöld tóku máli þessu mjög vinsamlega og höfðu áhuga fyrir framgangi þess, þar sem um var að ræða mjög mikla lækkun á framleiðslunni. Var veitt gjaldeyrisleyfi fyrir verksmiðjuvélum, og hófu þær framleiðslu fljótlega og ^{hafa} fullnægt þörf landsmanna á þessari vöru. Verksmiðjur þessar hafa verið reknar síðan, og hefur framleiðsla þeirra verið talin fullkomlega standast samkeppni, hvað gæði snertir, við framleiðslu þeirra þjóða, sem hafa leitast við að selja hliðstæða vöru á íslenskum markaði. Þegar í upphafi verkaði það þannig, að veruleg lækkun varð á vísitölu, þar sem karlmannaföt voru einn af þeim liðum er vísitalan var byggð á.

Iðnaðarmálaráðherra
hr. Jóhann Hafstein,

R e y k j a v í k .

Nú hefur það ástand skapast á undanförunum tveimur árum eða svo, að settar hafa verið inn á íslenska markaðinn útlend karlmanna föt. Er hér um að ræða föt frá vestantjaldslöndum, sem virðast vera 15-20% ódýrari en áður nefnd íslensk framleiðsla. En þá er enn fremur innflutningur frá austantjaldslöndum, Póllandi, Tékkóslóvakíu og víðar. Þau föt eru seld á algjöru "dumping" verði, og eru t.d. pólsk föt, sem seld eru hér á innkaupsverði, nálægt £6:0:0. Þar kemur í ljós, þegar reiknað er frá verð á dúk og tilleggi hliðstæðu frá Póllandi, að vinnulaun eru reiknuð á aðeins £1:0:0. Talið er að þurfi 20 tíma vinnu til að framleiða hvert sett. Það segir, að í Póllandi er reiknað með 6.00 kr. á klst. að jafnaði fyrir þessa framleiðslu. Í okkar verksmiðjum hafa stúlkur nálægt 48.00 kr. um tímann, auk þess er kaup annarra starfsmanna verulega hærrí. Má því hverjum vera ljóst hversu erfið aðstaða til samkeppni við slíkan keppinaut er.

Af þessum framannefndum ástæðum er nú svo komið, að ein af verksmiðjum þessum er hætt framleiðslu, önnur hefur sagt mér að hið sama gerist alveg á næstunni, og hefur sú fyrrnefnda hafið innflutning á þessum pólsku 1700.00 til 2000.00 kr. fötum, en hin hefur ákveðið að hefja innflutning á þeim á næstunni fyrir verzlani sínar, til þess að geta þó skapað verzlunarfólki sínu einhverja vinnu. Hinar tvær verða sennilega innan eins árs eða svo að leggja upp laupana, ef svo heldur áfram sem horfir. Í verksmiðjum þessum hafa unnið um 200-300 manns. Mikill meiri hluti þess eru stúlkur og kvenfólk á öllum aldri, sem unnið hafa jafnvel áratugum saman við þessa klæðagerð. Fólk þetta er orðið þrautþjálfað, enda tekur það langan tíma að fá æfingu í slíkri framleiðslu sem þessari. Allt verður það að leita að annarri atvinnu nú, þegar verksmiðjur þessar verða lagðar niður, og tvístast þá þetta kunnáttufólk og verður þá að standa frammi fyrir þeim vanda, ef Íslendingar þurfa oftast að grípa til þess að sauma á sig fatnaðinn sjálfir, eins og áður var. Enn fremur verða vélar verksmiðjanna óvirkar og fljótt ónýtar, sem kosta tugi milljóna.

Ég hefi lýst hér að framan fyrirsjáanlegum endalokum þessa iðnaðar. Sýnist mér, ef áhugi er fyrir hendi hjá viðkomandi yfirvöldum, að óumflýjanlegt sé að stórlækka tolla á hráefni til framleiðslunnar, til þess að mæta verðmismun vestantjaldslandanna, og enn fremur setja það háan toll á austantjaldsfatnaðinn, að hann verði ekki hlutfallslega ódýrari á innlendum markaði. Í þessu sambandi vil ég benda á það ósamræmi, sem er á tollum á hráefnum til iðnaðarins, að t.d. eru tollar á fataefni 65% en tilbúnum karlmanna fötum innfluttum 90%, hráefni til sápugetar 20-35%, en 110% tollur á innfluttum sápum.

Ég hefi hér dregið fram, það sem ég tel máli skipta í von um, að hægt verði að gera yður ljóst hvað við blasir, ef ekki verður gripið til skjótra úrbóta.

Virðingarfyllst

Leu di þjia fruccanzact
afur saucto. saur bali
teu kraupu.
Jullóni

Frumvarp til laga

um rafvæðingu í sveitum og fjáröflun til hennar.

Flm.: Jónas Pétursson.

1. gr.

Tilgangur laga þessara er að dreift verði á næstu 5 árum raforku frá almenningsorkuverum til þeirra sveitabýla, sem ekki hafa yfir 2 km vegalengd að meðaltali milli býla á hverju veitusvæði, reiknað eftir þeim reglum, sem raforkumálastjóri og raforkuráð hafa fylgt á undanförunum árum og eftir nánari ákvörðun ráðherra. Ennfremur að styðja þau sveitabýli, þar sem vegalengd er meiri en 2 km að meðaltali milli býla til þess að fullnægja raforkuþörf sinni með einkarafstöðvum.

2. gr.

Fjár til framkvæmda þeirra, er um getur í 1. gr., skal aflað þannig á árunum 1966 til 1970 að báðum meðtöldum.

1. Með árlegu framlagi úr ríkissjóði er nemi eigi lægri upphæð en 22 millj. kr.
2. Með raforkugjaldi er nemi 3 hundraðshlutum af andvirði seldrar raforku í landinu að frádregnum söluskatti. Gjaldið leggist á við síðasta stig viðskipta þ.e.a.s. sölu til neytenda frá fyrirtæki, er annast dreifingu á raforku, og er heimilt að hækka söluverð raforku, sem gjaldinu nemur.
3. Með 40% álagi á heimtaugargjöld, reiknuð eftir þeim reglum, er nú gilda og miðað við núgildandi fasteignamat.

Um álagningu og innheimtu raforkugjalds skv. 2. lið þessarar greinar gilda ákvæði laga um söluskatt nr. _____

Send ráðherraun Gjaldstofn. til allhyggunar. Vinsam. J.P.

3. gr.

Af því fé sem aflast samkv. 2. gr., skal veita styrk til dieselrafstöðva, er nemi 25 hundraðshlutum af andvirði aflvélar, rafals og rafbúnaðar í aflstöð. Ennfremur til vatnsaflsstöðva er nemi 15 hundraðshlutum af kostnaðarverði orkuvers og heimgaugar. Skal við styrkveitingar þessar fylgt sömu reglum og við lánveitingar úr raforkusjóði til einkarafstöðva.

4. gr.

Um nánari framkvæmd þessara laga fer eftir ákvörðun ráðherra þess, sem fer með raforkumál, að fengnum tillögum raforkumálastjóra og raforkuráðs.

5. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1966.

GREINARGERÐ.

Í landinu munu nú vera um 5200 sveitabýli. Af þeim hafa um 3100 fengið rafmagn frá almenningsorkuverum, þegar með eru talin þau býli, sem nú er verið að rafvæða. Tæplega 1100 býli hafa einkarafstöðvar, en allmargar þeirra eru ófullnægjandi og úr sér gengnar. Samkvæmt útreikningum raforkumálastjóra mundi um eitt þúsund býli falla innan ramma þessara laga að því er til samveitna tekur, þar af hluti býli, er nú hafa einkarafstöðvar. Um þau býli utan samveitusvæðanna, sem koma vildu upp einkarafstöðum eða endurnýja eldri stöðvar, er erfiðara að segja en ætla má, að þau yrðu í hæsta lagi 600 að tölu. Viðunandi skilyrði til vatnsvirkjana fyrir einstök býli, sem ekki hafa þegar virkjað, mun ekki víða að finna, og einkarafstöðvar yrðu því að lang mestu leyti dieselrafstöðvar. Slíkar stöðvar kosta nú 60-75 þús. krónur, og kostnaðurinn af stuðningi við einkarafstöðvarnar samkvæmt frumvarpi þessu ætti því ekki að fara yfir 15 millj.kr.

Raforkumálastjóri áætla, að kostnaðurinn við að leggja samveitur til áður nefndra 1000 býla sé 180 millj. krónur og þannig áætlast kostnaðurinn við framkvæmd þessara laga alls 195 millj. krónur.

Samkvæmt upplýsingum frá rafmagnsveitustjóra áætlast söluskattsskyldar raforkutekjur á næsta ári um 370 millj. kr., en 3 hundraðshlutar af þeirri upphæð gefa um 11 millj. krónur. Sé reiknað með að raforkutekjurnar vaxi um 7 hundraðshluta á ári yrði raforkugjaldið samkvæmt 2. gr. frumvarpsins alls um 64 millj. krónur á næstu 5 árum. Heimtaugargjaldið er nú um 15 þús. krónur á býli að meðaltali, og heimtaugargjaldið skv. 2. gr. mundi því alls gefa 21 millj. kr. Vantar þá 110 millj.kr. upp í stofnkostnaðinn, og er gert ráð fyrir að þær fáist sem framlag úr ríkissjóði á 5 ára tímabilinu.

Nafnbirtingar

L. nr. 82 21. ágúst 1961 (Lagas. bls. 2765)
um meðferð opinberra mála.

1. Heiti laganna.
- X* 2. 16. gr. laganna (sbr. 161. gr. og 170 gr. 2. tölul.).
3. (Sjá 59. gr. 2. mgr. sbr. 117. gr.).

L. nr. 54 14. júní 1960, um verðlagsmál (Lagas. bls. 1796)
§§ 14-16.

L. nr. 90 7. okt. 1965, um tekjuskatt og eignarskatt.

Í 48. gr. laganna er sagt fyrir um starfsemi "sekta-
nefndar", en engin ákvæði eru um "opinbera" starfsemi
hennar eða birting á niðurstöðum.

Það eina, sem skattalögin ákveða um "offentlighet",
er framlagning skattskrár, sbr. 39. gr.
*svó og að sglífförðu sakadóm meðferð, þegar til hennar kemur,
51. gr. sbr. 48. og 50. gr.*

L. nr. 57 18. ágúst 1962, um Hæstarétt Íslands (Lagas.
bls. 2827) sjá 55. gr. sbr. 58. gr.

(Það er ekki sagt beinum orðum, að munnlegur málflutningur
skuli fara fram í heyranda hljóði).

E I G N I R.

S K U L D I R.

	<u>Kaupverð.</u>	<u>Áætlað söluverð.</u>		
Aðalgata 8.	649.585.50	800.000.00	Skuldir skv. lista	Kr: 7.143.113.11
Skólastígur 1.	349.121.83	550.000.00		
Áhöld í verzl. og skr.st.	306.834.80	210.000.00		
Vörubirgðir		300.000.00		
Bifreiðin K-466	60.000.00	30.000.00		
Innrétting í kjörbúð	100.113.45	50.000.00		
Hlutabréf	47.500.00	72.500.00		
Pakkhús	25.000.00	20.000.00		
Skagaútibú	36.354.66	20.000.00		
Ýmisl.		30.000.00		
Mismunur		5.060.613.11		
		<u>7.143.113.11</u>		<u>7.143.113.11</u>

1)

Ungvagnblatit 2. marte '66.

Jón Eyjósson: Olafur Olavíus - Förtalok II

Níturlag.

u

— — — — — Sex árum eftir at Olavíus
förtalok um Norður- og Austurland,
skulu máta hærindin yfir. Eins og
Olavíus ljosi afkomu fjöturinnar
og umkomu leysi i verklegum
efnum, sýnist hún illa hafa
mál vit slíku áfalli.

Fjötuskáldit orkar, Davíð
Stefánsson, komst þoo at orti, at
lif íslensku fjöturinnar si eilíft
kráflaverk.

Eg skal játa þat, at þessi ort hefur
verið mér afarlega i huga
síðan ég lauk vit at lesa
Förtalok Olavíusar umars vegar
og hús vegar hinar gagnmerku
og þgertri Þookels Jóhannessonar,
þat um yitla og Þat Skapliðla
og Þat Skapliðla

Fiskapli & tonnun 1931-1965

	1	2	3	4	5
	Þorskafla skápafla og ann.	Sild og lódna tonn	Alls þorsk- og sildarfla tonn		
Aflengt meðaltal:					
1931-1935	256534	66470	323004		1
1936-1940	154452	160241	314693		2
1941-1945	247617	139787	387404		3
1946-1950	322400	105660	428060		4
1951-1955	392400	55836	448236		5
1956-1960	437900	128898	566798		6
Aflur hvers ars:					
1960	453277	136438	589655		7
1961	373890	325911	699801		8
1962	350783	478127	828910		9
1963	379898	396243	776141		10
1964	415305	553036	968341		11
1965	380943	812602	1193545		12

Fiskapli - Krabbafla og öðrar meðtalari.
Þorskafla - Allar þorskafla og annar sildar
 og lódna. ~~Krabbafla og öðrar~~

Síðastliðinn septembermánuð hóf þýzka rannsóknarskipið "WALTER HERWIG", sem er skuttogari, veiðarfæratilraunir á Eldeyjarbanka aðallega með ýmsar stærðir af flotvörpum. Þarna var mjög dreifður karfi upp í sjó um 100 metra frá botni. "WALTER HERWIG" byrjaði með 1600 standard möskva kjaft og endaði á 3100 möskva kjafti. Á 1600 möskva kjafti voru notaðir 6 fermetra hlerar og opningin 19 - 25 metrar, en 3100 möskva vörpunni voru notaðir 8 fermetra hlerar og opningin á því var ca. 35 - 45 metrar. Þegar tilraunirnar voru farnar að nálgast 3000 möskva kjaftinn fór stórkostlegur árangur að nást.

Áður ~~hafa~~ hafa þýzkir síðu- og skuttogarar sýnt stórkostlegan árangur með flotvörpum t.d. út af Austfjörðum og norður af Færeyjum með síldarflotvörpum, t.d. báðum megin við áramót 1965 og 66. Þá fékk síðutogariinn "SCHELFISCH" frá 4000 og upp í fullfermi (5000) körfur ~~á 2-3 og 5-7 dögum.~~ frá 2-3 og 5-7 dögum. Einn túr fékk hann 5000 körfur á 2 dögum. Þýzkir skuttogarar hafa einnig mökfiskað í síldarflotvörpu, ~~xxx~~ í Ameríku, aðallega á banka, sem er 60 - 80 mls. frá New York. Þar fékk t.d. hinn stóri nýi skuttogari "WESER" í fyrra 700 tonn af síldarflökum á aðeins 27 dögum, allt í flotvörpu. Þar gera þeir 3 túra. Fyrstu tveim landa þeir í kæliskip í St. Pierre, sem flytúr aflann heim, en þriðja túrinn sigla þeir sjálfir með. Í október s.l. var skuttogariinn "WILHELM LADIGES" með 560 tonn af síldarflökum á leið til St. Pierre til löndunar.

Þýzkir togara; aðallega skuttogarar, hafa ~~xxxx~~ undanfarin ár reynt veiðar með flotvörpu á Vestur Grænlandsmiðum, og hafa einnig þar náð glæsilegum árangri. Varð fyrst vart við flotvörpuveiðar þeirra þar 1958 eða 1959, en fyrst hein síðustu ár hafa þeir náð virkilega stórkostleum árangri, ca 250-500 ^{ton} ton eftir 4 - 6 vikna veiðar. Suðurlandabúar hafa einnig stundað flotvörpuveiðar á Vestur-Grænlandsmiðum í smáum stíl undanfarin ár en eru nú að stórauka þær. Fréttir í haust um stóran franskann síðutogara, sem fékk á 60 dögum, á veiðum aðallega út af Holsteinsborg, 1400 tonn af saltfiski.

Eftir að tilraunum "WALTER HERWIG", lauk eftir mánaðartíma, hófu margir þýzkir skuttogarar þar ^{þar} veiðar á Eldeyjarbanka. Beztum árngrí náði skuttogariinn "Fochan Homann" ; fyrsta túrinn 4000 körfur, 200 tonn seld fyrir 202.000 DM. annan " " " " " " " " 197.000 DM. Fyrsta túrinn var hann 12 daga höfn í höfn, annan túrinn var hann 11 daga höfn í höfn. Þriðja túrinn gerði hann einnig á skömmum tíma 3700 körfur, og þann fjórða fór að bera á svörtum blettum í karfanum, eins og kom fyrir á Nýfundalandi um árið, hirtu ekki nema 1 tonn af ca. 5 tonnum. Þegar svo var komið á Eldeyjarbankanum, dreifðust, sem voru orðin þar 16-18 skuttogarar og ca. 10 síðutogarar í allar áttir, flestir á Vestur-Grænlandsmið, en nokkrir fóru vestur. "Fochan Homann" og fleiri fóru í Þverálinn, þar fékk hann 130 tonn í þremur hölum, aðrar fréttir segja af einum þar með 160 tonn í 5 holum.

Einnig fékk "Johan Homan" 2000 körfur (100 tonn) á einni nóttu á Halanum.

Á Eldeyjarbankanum þegar flest skipin voru þar, var fiskiríð bezt 35 - 50 tonn í holi, þó fékk "Johan Homan" í einu holi 1600 körfur 80 tonn eftir tveggja eða þriggja tíma tog. Þeir voru þar aðallega á 500 - 600 metra dýpi og var karfirnn ca 100 metra fyrir ofan botn. Fyrir vestan var hann yfirleitt ca. 100 metra fyrir ofan botn. En þýzku togararnir eru með frá 1600 möskva kjaft uppí 3100 (Johan Homan sem er með stærsta trollið) 8 fermetra hlera og ca. 2150 hestafla vél. Allir nota þeir höfuðlínur, sem sýna á hvaða dýpi varpan er hverju sinni, og einnig opningu vörpunnar. Nýjustu mælur eru með tvöföldu botnstykki á höfuðlínunni til að lóða bæði upp og niður, opningu vörpunnar og ef er verið á miklu dýpi þá lóðað upp á yfirborðið til að fá dýpið sem varpan er dregin á.

Flest allir eru með flotvörpur frá Herman Engel í Bremerhaven.